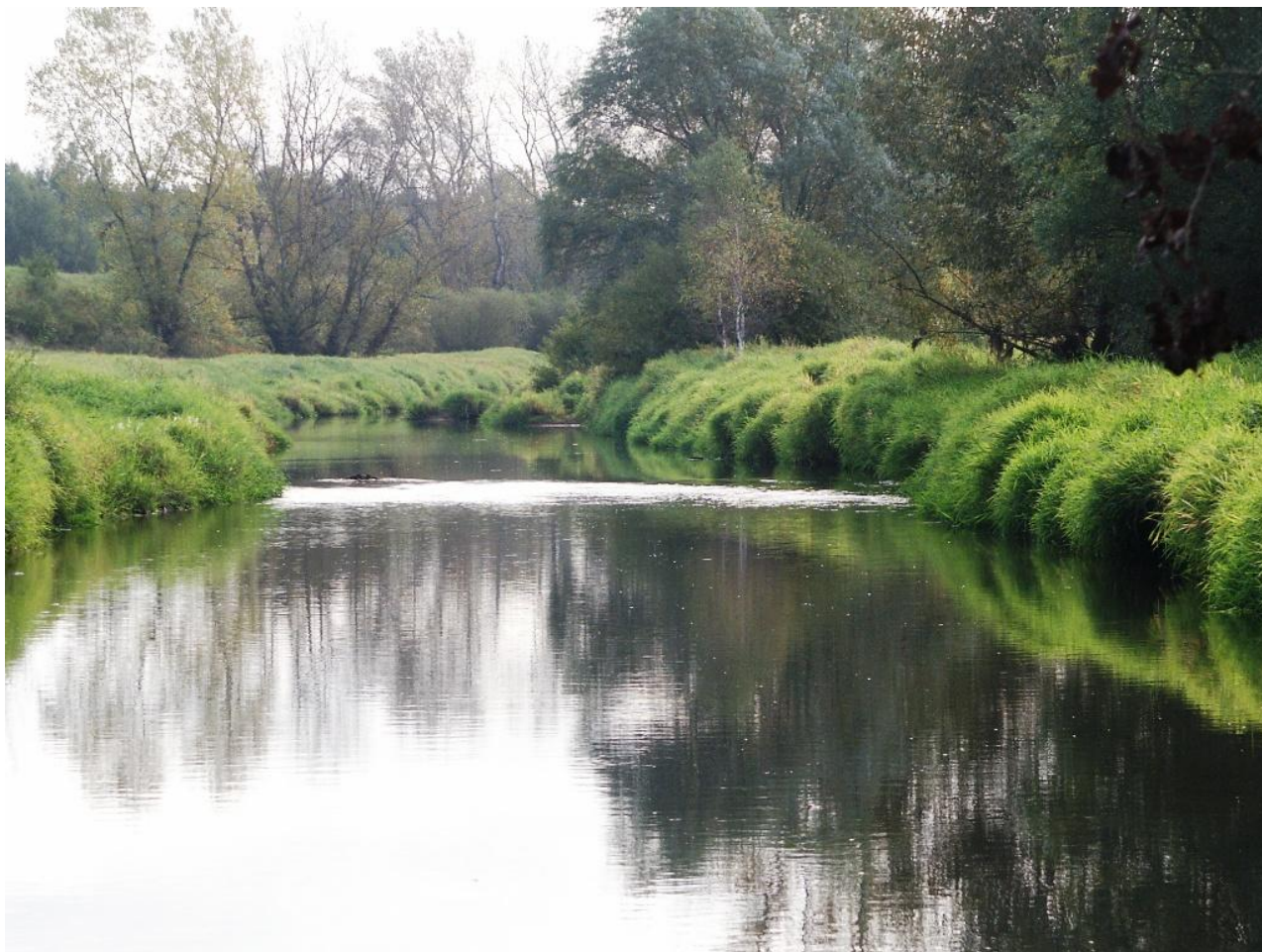

Kiełb Kesslera *Gobio kessleri* (2511)

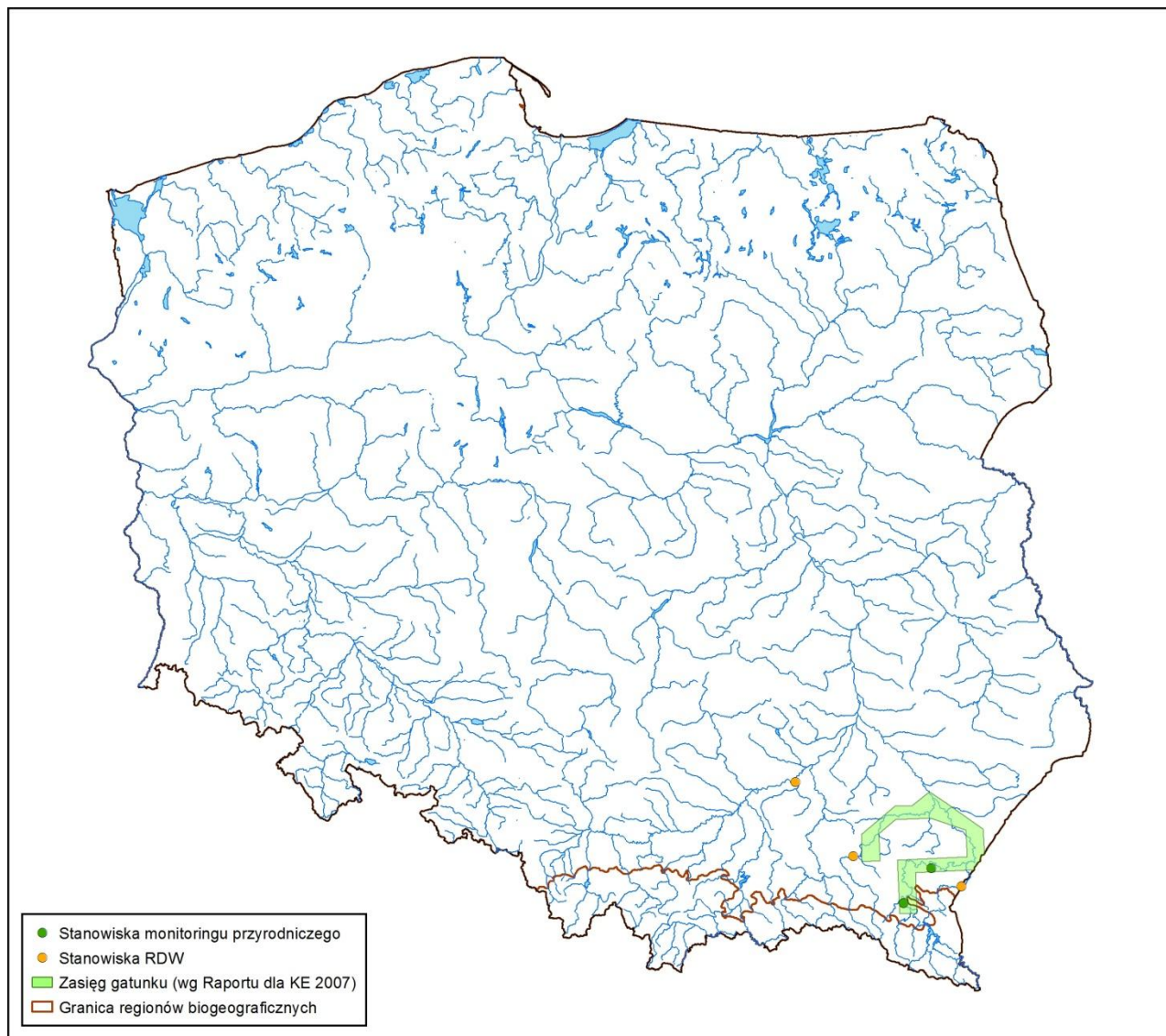
Koordynatorzy: Antoni Amirowicz, Krzysztof Kukuła

Eksperti: Amirowicz Antoni, Jelonek Marek

Gatunek był objęty monitoringiem w latach 2009-2010.

Kiełb Kesslera występuje w regionie biogeograficznym kontynentalnym i na przylegających obszarach regionu alpejskiego (na skraju swego zasięgu).

Liczba i lokalizacja stanowisk i obszarów monitoringowych

Ryc. 1. Rozmieszczenie stanowisk monitoringu gatunku na tle jego zasięgu geograficznego

Na podstawie istniejących danych o występowaniu kiełbia Kesslera na obszarze objętym badaniami przyjęto założenie potencjalnego występowania w rzekach o dnie piaszczystym, na odcinkach odpowiadających warunkom siedliskowym krainie lipienia i brzany. Gatunek został odłowiony łącznie na 3 stanowiskach w regionie biogeograficznym kontynentalnym, które należy traktować jako stanowiska monitoringowe gatunku w latach 2009-2010. Dwa stanowiska znajdują się na rzece San, gdzie koncentruje się większość krajowej populacji gatunku, a jedno – na rzece Breń.

Tab. 1. Zestawienie badanych stanowisk z podaniem jednostek hydrograficznych i obszarów Natura 2000

Nazwa stanowiska	Lokalizacja stanowiska
Region CON	
Breń_Czołnów	-
San/Międzybrodzie	dorzecze Sanu – PLH180007 Rzeką San
San/Sanok	dorzecze Sanu – PLH180021 Dorzecze Górnego Sanu

Wyniki badań i ocena stanu ochrony

Podsumowanie wyników badań wskaźników na stanowiskach

Tab. 2. Zestawienie ocen wskaźników na badanych stanowiskach kielbia Kesslera.

tab. 12. Zestawienie ocen wskaźników na badanych stanowiskach kanału Kosiężnik

Parametr	Wskaźnik	Ocena			
		FV	U1	U2	XX
Region CON					
Populacja	Względna liczebność	-	2	1	-
	Struktura wiekowa	-	-	2	1
Siedlisko – hydromorfologia	Ogólna ocena hydromorfologiczna	1	2	-	-
	Geometria koryta	-	2	1	-
	Rodzaj substratu dennego	3	-	-	-
	Charakterystyka przepływu	1	2	-	-
	Ciągłość cieku	3	-	-	-
	Charakter i modyfikacja brzegów	1	2	-	-
	Mobilność koryta	1	1	1	-
Siedlisko – europejski indeks rybny	EFI+	2	1	-	-

Wskaźniki stanu populacji:

Względna liczebność. Względne liczebności kielbia Kesslera na 3 badanych stanowiskach wynoszą 0,0025 (stanowisko Breń/Czołnów), 0,002 (stanowisko San/Międzybrodzie) i 0,005 os. m⁻² na stanowisku San/Sanok. Nieduża liczba odnotowanych osobników utrudnia dokonanie oceny stanu liczebności. Na obu stanowiskach na Sanie oceniono stan jako niezadowalający (U1), a w Breniu – jako zły (U2). Względny udział kielbia Kesslera w zespole ryb na stanowisku San/Sanok sięgał 8,9%, na stanowisku San/Międzybrodzie wynosił 1,5%, natomiast na stanowisku w Breniu wynosił <1%. Dla badanych stanowisk brak danych porównawczych.

Struktura wiekowa. Ten wskaźnik jest oceniany jako zły (U2) na obu stanowiskach na Sanie, ponieważ nie stwierdzono na nich w ogóle obecności osobników tegorocznych, a udział osobników młodocianych wynosił 9% (San/Międzybrodzie) i 11% (San/Sanok). Na stanowisku Breń/Czołnów ten wskaźnik jest nieznany (XX); ponieważ gatunek występuje bardzo nielicznie, zebrane wyniki nie pozwoliły na ocenę struktury populacji.

Wskaźniki stanu siedliska – hydromorfologia:

- **geometria koryta**

Na obu badanych stanowiskach na Sanie ten element wskazywał na stan niezadowalający (U1; wartość wskaźnika 2,7–3) – powodem są umiarkowane przekształcenia będące skutkiem prac hydrotechnicznych. Koryto potoku Breń w miejscu badań jest wyprostowane, a przekrój poprzeczny koryta przekształcony co spowodowało złą ocenę tego elementu siedliska (U2).

- **rodzaj substratu dennego**

Na wszystkich badanych stanowiskach skład substratu dennego był bliski stanowi naturalnemu, co wskazuje na stan właściwy (FV; wartość wskaźnika 1,5 na obu stanowiskach na Sanie i 1 na stanowisku Breń/Czołnów).

- **charakterystyka przepływu**

Na wszystkich stanowiskach wskaźnika otrzymał ocenę niezadowalającą (U1). Na stanowiskach na Sanie przepływ był zmieniony w umiarkowanym stopniu (wartość wskaźnika 3,2). W potoku Breń mimo, iż reżim odpływu jest bliski stanu naturalnego i zachowana została możliwość wymiany wód rzecznych pomiędzy korytem i aluwiami naturalna, to jednak z uwagi na zniekształcony przez zabiegi hydrotechniczne charakter przepływu stan tego elementu siedliska jest również niezadowalający.

- **ciągłość ciek**

Na wszystkich stanowiskach stwierdzono w obrębie odcinka rzeki stan właściwy (FV) – ciągłość ciek, czyli możliwość migracji ryb została zachowana.

- **charakter i modyfikacja brzegów**

Na stanowisku San/Międzybrodzie stan brzegów jest zmieniony w niewielkim stopniu (wartość wskaźnika 2), co wskazuje na stan właściwy (FV), natomiast na stanowisku San/Sanok zmiany są większe (wartość wskaźnika 3), co odpowiada stanowi niezadowalającemu (U1). Podobnie w potoku Breń: brzegi są ustabilizowane faszyną i jako nienaturalne oceniono ich stan jako niezadowalający (U1).

- **mobilność koryta**

Na stanowisku San/Międzybrodzie przekształcenia są nieduże (wartość wskaźnika 2,5), co odpowiada stanowi właściwemu (FV), na stanowisku San/Sanok przekształcenia są umiarkowane (wartość wskaźnika 3,2), co wskazuje na stan niezadowalający (U1). Obszar zalewowy wzdłuż koryta potoku Breń jest znacznie zwężony. Brak możliwości migracji bocznej koryta (ocena U2).

Wskaźniki stanu siedliska – EFI+:

Na obu stanowiskach na Sanie stan był właściwy (FV; wartość wskaźnika 1), na stanowisku Breń/Czołnów – niezadowalający (U1).

Tab. 3. Oceny parametrów stanu ochrony kielbisa Kesslera na badanych stanowiskach

Stanowiska	Oceny			
	stan populacji	stan siedliska – hydromorfologia (EFI+)	perspektywy	ocena ogólna*
Region CON				
Breń_Czołnów	U2	U1 (U1)	U1	U2 (U2)

San/Międzybrodzie	U1	FV (FV)	U1	U1 (U1)
San/Sanok	U2	U1 (FV)	U1	U2 (U1)

*osobno z uwzględnieniem oceny siedlisk wg hydromorfologii i wg EFI+ (w nawiasie)

Stan populacji: Stan populacji kielbka Kesslera jest niezadowolający (U1) na stanowisku San/Międzybrodzie, a na dwóch pozostałych – zły (U2). Wskaźnikami wpływającymi na ocenę tego parametru jest nieduże zagęszczenie populacji, a zwłaszcza brak osobników tegorocznych i mały udział młodocianych.

Stan siedliska: Stan siedliska (według oceny hydromorfologicznej) na stanowisku San/Międzybrodzie jest właściwy (FV), a na stanowiskach San/Sanok i Breń/Czołnów niezadowolający (U1) z uwagi na umiarkowane przekształcenia koryta. Europejski indeks rybny wskazuje na stan właściwy (FV) na obu stanowiskach na Sanie i niezadowolający (U1) na stanowisku Breń/Czołnów.

Perspektywy zachowania (z uwzględnieniem negatywnych oddziaływań i zagrożeń): Sanoka wszystkich stanowiskach perspektywy zachowania gatunku zostały ocenione jako niezadowolające (U1): na stanowisku San/Sanok z uwagi na umiarkowane przekształcenia koryta, na stanowisku San/Międzybrodzie ze względu na niezadowolający stan populacji, a na stanowisku Breń/Czołnów – z uwagi na bardzo małą liczebność populacji i zmiany w morfologii koryta.. Bieżące oddziaływania i zagrożenia populacji kielbka Kesslera przypuszczalnie związane są z zanieczyszczeniem i eutrofizacją rzek oraz hydrotechniczną modyfikację ich koryt. Na badanych stanowiskach te czynniki działają negatywnie z małą lub umiarkowaną intensywnością, a w przyszłości należy liczyć się z utrzymującym się negatywnym wpływem modyfikacji koryt.

Ocena ogólna: Na stanowisku San/Międzybrodzie ocena ogólna stanu ochrony gatunku jest niezadowolająca (U1), a na pozostałych dwóch stanowiskach zła (U2). Jedynie na stanowisku San/Sanok zastąpienie oceny jakości hydromorfologicznej przez europejski indeks rybny spowodowałoby zmianę oceny ogólnej stanu populacji: byłaby ona wyższa (U1).

Gatunki obce: Na badanych stanowiskach nie wykazano obecności obcych gatunków ryb.

Tab. 4. Podsumowanie ocen stanu ochrony kielbka Kesslera na badanych obszarach Natura 2000

Obszary	Liczba stanowisk	Oceny			
		stan populacji	stan siedliska hydromorfologia (EFI+)	perspektywy	ocena ogólna*
PLH180007 Rzeki San	1	XX	XX (XX)	XX	XX (XX)
PLH180021 Dorzecze Górnego Sanu	1	XX	XX (XX)	XX	XX (XX)

* osobno z uwzględnieniem oceny siedlisk wg hydromorfologii i wg EFI+ (w nawiasie)

Stan ochrony gatunku w obszarach Natura 2000

Na zatwierdzonych obszarach sieci Natura 2000 znajdują się 2 stanowiska w regionie kontynentalnym (San/Międzybrodzie i San/Sanok). W obu tych obszarach zlokalizowane jest tylko

po jednym stanowisku monitoringowym. Jest to liczba niewystarczająca do podjęcia próby oceny stanu ochrony gatunku w poziomie całego obszaru.

Tab. 5. Ocena stanu ochrony gatunku w badanych regionach biogeograficznych

Region	Oceny			
	stan populacji	stan siedliska – hydromorfologia (EFI+)	perspektywy	ocena ogólna
Region biogeograficzny kontynentalny	XX	XX(XX)	XX	XX (XX)

Stan ochrony gatunku na poziomie regionu biogeograficznego

Stan ochrony gatunku w regionie kontynentalnym

Nie jest możliwe przeprowadzenie oceny stanu ochrony kielbisa Kesslera w regionie biogeograficznym na podstawie wyników badań monitoringowych z trzech stanowisk.